ACADEMIA ROMÂNĂ
FILIALA CLUJ-NAPOCA

ACADEMIA ROMÂNĂ
FILIALA CLUJ-NAPOCA
INSTITUTUL DE ISTORIE
„GEORGE BARIȚIU"

TRANSYLVANIA CONNECTIONS

ZILELE ACADEMICE CLUJENE

EDIȚIA 2026

MAJORITĂȚI, MINORITĂȚI ȘI INSTITUȚII ÎN SERVICIUL COMUNITĂȚII ȘI NAȚIUNII. PERSPECTIVE ISTORICE ȘI REALITĂȚI CONTEMPORANE / MAJORITIES, MINORITIES AND INSTITUTIONS IN THE SERVICE OF THE COMMUNITY AND THE NATION. HISTORICAL PERSPECTIVES AND CONTEMPORARY REALITIES

12-14 octombrie/October 12-14

PROGRAM GENERAL

LUNI, 12 OCTOMBRIE
MONDAY, OCTOBER 12

10:00 – 12:00	deschiderea conferinței/conference opening
12:30 – 13:30	masa de prânz/lunch break
14:00 – 15:30	lucrări pe secțiuni/conference session
15:30 – 15:45	pauză de cafea/coffee break
15:45 – 17:15	lucrări pe secțiuni/conference session
17:15 – 17:30	pauză de cafea/coffee break
17:30 – 19:00	lucrări pe secțiuni/conference session
19:30	cina/dinner

MARȚI, 13 OCTOMBRIE
TUESDAY, OCTOBER 13

09:00 – 11:00	lucrări pe secțiuni/conference session
11:00 – 11:15	pauză de cafea/coffee break
11:15 – 13:15	lucrări pe secțiuni/conference session
13:30 – 14:15	masa de prânz/lunch break
14:30 – 16:15	lucrări pe secțiuni/conference session
16:15 – 16:30	pauză de cafea/coffee break
16:30 – 18:30	lucrări pe secțiuni/conference session
19:00	cina/dinner

Organizatori: Institutul de Istorie „George Barițiu” al Academiei Române, Centrul de Studiere a Populației, Universitatea „Babeș-Bolyai” / Organizers: „George Barițiu” History Institute of the Romanian Academy, Centre for Population Studies, „Babeș-Bolyai” University

Deschiderea Conferinței/Conference Opening
Cuvinte de deschidere/Welcome and opening remarks

Hotel Radisson Blu, Aleea Stadionului, nr. 1

Luni/Monday, 12 octombrie/October 12
10:00 – 12:00

Keynote speaker:

- **Prof. dr. Piotr Bednarz,** Maria Curie-Skłodowska University, Lublin, Poland
  Unity in Diversity. National Question in Switzerland at the Turn of the 19th and 20th Centuries

P.1. „S-a stins lumina lumii”.
Memoria lui Ioan (Iancu) de Hunedoara
ca strateg şi apărător al toleranței.

Institutul de Istorie „George Barițiu”/„George Barițiu” History Institute
Str. M. Kogălniceanu, nr./no 12-14, et./floor 1, Sala de lectură/Reading room

Luni/Monday, 12 octombrie/October 12
14:00 – 15:30

Organizatori/Organisers: **CS III dr. Andreea Mârza** și **ACS dr. Maria Frînc**
Moderatori/Chairs: **ACS dr. Maria Frînc** și **CS III dr. Andreea Mârza**

- **Dr. Mihai Kovács,** Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca
  Creșterea și descreșterea unei reședințe de comitat: Hunedoara înainte de Huniazi (secolele XI–XIV)
- **Drd. ACS Ștefania Ghișa,** Institutul de Istorie „George Barițiu”, Cluj-Napoca
  Raporturile lui Iancu de Hunedoara cu scaunul Sibiu (1441-1456)
- **Drd. Ioan Tutula,** Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca
  Iancu de Hunedoara, comite perpetuu al Bistriței: vizite, patrimoniu și exercitarea autorității (1453-1456)
- **Dr. Zoltán Iusztin,** Muzeul Naţional al Banatului, Timişoara
  Un familiar literat în slujba guvernatorului
- **Dr. ACS Maria Frînc,** Institutul de Istorie „George Barițiu”, Cluj-Napoca
  Monetăria din Sighișoara în vremea lui Ioan de Hunedoara
- **CS III dr. Andreea Mârza,** Institutul de Istorie „George Barițiu”, Cluj-Napoca
  Campaniile lui Ioan de Hunedoara împotriva autorității lui Jan Jiskra din Ungaria de Sus

15:45 – 17:15

- **Acad. Ioan-Aurel Pop,** Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca
  Iancu, valahul şi dacul
- **Dr. Iulian Damian,** Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca
  Franciscanii şi memoria lui Ioan de Hunedoara
- **CS I dr. Lidia Gross,** Institutul de Istorie „George Barițiu”, Cluj-Napoca
  Ioan (sau Iancu) de Hunedoara în preocupările istoricilor clujeni, membri ai Institutului de Istorie
- **Dr. Mária Lupescu Makó,** Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca
  1956 – Anul Ioan de Hunedoara în Ungaria
- **Dr. Ioan Drăgan,** Arhivele Naționale ale României
  Comemorarea lui Iancu de Hunedoara din anul 1956 – proiect și realizare
- **CS I dr. Alexandru Simon,** Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca
  La originile eradicării lui „Iancu de Hunedoara”: Anuarul Institutului de Istorie şi Arheologie din Cluj-Napoca pe anii 1985-1986?

P.2. Mișcările de populație și dinamica așezărilor. Focus: Românii/vlahii din Centrul și Sud Estul Europei / Population Movements and Dynamics of Settlements. Focus: The Romanians/Vlachs in Central and South-Eastern Europe*

&

Frontierele în regiunea Carpaţilor între graniţe politice şi zone de contact (sec. XVI-XIX) / Borders in the Carpathian Region between Political Boundaries and Contact Zones (16th-19th Centuries)**

Biblioteca Academiei Române/Library of the Romanian Academy
Str. M. Kogălniceanu, nr./no 12-14, et./floor 1, Sala de lectură/Reading room

Luni/Monday, 12 octombrie/October 12
14:00 – 15:30

*Organizatori/Organisers: **CS III dr. Victor V. Vizauer** și **CS III dr. Ela Cosma**
Organizator/Organiser: **CS III dr. Mihai Olaru
Moderatori/Chairs: **CS I dr. Ela Cosma** și **CS III dr. Mihai Olaru**

- **CS III dr. Ginel Lazăr,** Muzeul Național de Istorie al României din București
  Vlahii din Munții Haemus, cultul Sfantului Dimitrie din Thessalonic și răscoala Asăneștilor (1185) / The Vlachs from the Haemus Mountains, the Cult of Saint Dimitrios of Thessaloniki and the Uprising of the Asănești (1185)
- **CS I dr. Neven Isailović,** Institutul de Istorie din Beograd (Serbia)
  Vlachs in Late Medieval Croatia and Dalmatia: Fragments of a Social History / Vlahii din Croația și Dalmația în evul mediu târziu: Fragmente de istorie socială
- **Prof. univ. dr. Grzegorz Jawor,** Institutul de Istorie Universitatea „Maria Curie-Skłodowska" din Lublin (Polonia)
  Migrations of the Rural Population on the Polish-Moldavian Borderland in the 16th Century / Migrații ale populației rurale la granița polono-moldavă în secolul al XVI-lea
- **Conf. univ. dr. Adrian Magina,** Universitatea de Vest din Timișoara
  Dinamica populației în zone de contact: Români din Muntenia stabiliți în Banat (sec. XIV-XVII) / Population Dynamics in Contact Zones: Romanians from Wallachia Settled in Banat (14th-17th Centuries)
- **Dr. Livia Ardelean,** Arhivele Naționale, Serviciul Județean Cluj
  Paza comitatului Maramureșului în secolul al XVIII-lea/The Guard of Maramureș County in the 18th Century

15:45 – 17:15

- **CS I dr. Ela Cosma,** Institutul de Istorie „George Barițiu”, Cluj-Napoca
  Câteva documente privind instituția plăieșilor în Carpații Românești / A Few Documents regarding the Institution of the Mountain Guards ”Plăieși” in the Romanian Carpathians
- **CS III dr. Victor V. Vizauer,** Institutul de Istorie „George Barițiu”, Cluj-Napoca
  ”Modus Exactionis Quinquagesimae”. Hotărârile privind quinquagesima adoptate în Dieta Transilvaniei din mai 1548 / ”Modus Exactionis Quinquagesimae”. The Resolutions regarding the Quinquagesima Adopted in the Transylvanian Diet of May 1548
- **Dr. Livia Magina,** Muzeul Banatului Montan din Reșița
  Protocolul Scaunului Tălmaciu în secolul al XVIII-lea / The Register of the Tălmaciu Seat from the 18th Century
- **CS III dr. Mihai Olaru,** Institutul de Istorie „George Barițiu”, Cluj-Napoca
  Plăieși și vătafi de plai. Organizarea graniţei carpatice în Ţara Românească în secolul al XVIII-lea / Border Guards and Officers of the Border Districts. The Organization of the Carpathian Border in Wallachia in the 18th Century.

17:30 – 19:00

- **CS I dr. Jelena Ilić Mandić,** Institutul de Istorie din Belgrad (Serbia)
  The Population of Wallachian Villages in Mountainous Banat in the 1770s / Populația satelor valahe din Banatul Montan după 1770
- **Prof. univ. dr. Wojciech Sajkowski,** Universitatea„ Adam Mickiewicz” din Poznań (Polonia)
  Military Croatia in French Projects of the Borderland Governance in the Illyrian Provinces, 1809–1813 / Croația militară în proiectele franceze ale guvernării de graniță a Provinciilor Ilire, 1809-1813
- **CS III dr. Emanuil Ineoan,** Centrul European de Studii în Probleme Etnice al Academiei Române din București
  Diplomația română și chestiunea aromână în anii 60-70 ai secolului XX / The Romanian Diplomacy and the Aromanian Question in the 1960s and 1970s
- **Dr. Ionuț Țene,** Compartimentul de Învățământ, Cultură, Culte din Primăria Cluj-Napoca
  Origini româno-maramureșene ale nobilor polonezi din regatul Poloniei în evul mediu. Perspective istoriografice / Romanian Origins from Maramureș of the Polish Nobility in Medieval Poland. Historiographic Perspectives
- **Conf univ dr. Enache Tușa,** Universitatea „Ovidius”, Constanța
  Un secol de la colonizările aromânilor în Dobrogea de Sud 1925 - 2026”

Marți/Tuesday, 13 octombrie/October 13
09:00 – 11:00

- **CS II dr. Ileana Benga,** Institutul „Arhiva de Folclor a Academiei Române” din Cluj-Napoca
  Pastoralitate și fertilitate: rituri de mană la sărbătoarea Sfântului Gheorghe / Pastoralism and Fertility: Manna Rites on Saint George's Day
- **CS I dr. Annemarie Sorescu-Marinković,** Institutul de Studii Balcanice al Academiei Sârbe de Științe și Arte din Belgrad (Serbia)
  Continuity and Change in the Serbian Carpathians: An Anthropological Perspective on the Vlachs of Eastern Serbia / Continuitate și schimbare în Carpații Sârbești: O perspectivă antropologică asupra vlahilor din Estul Serbiei
- **Dr. Simona Bala, Dr. Costantin Demeter,** Muzeul Țării Crișurilor - Complex Muzeal și Asociația Etno-Foto-Art din Oradea
  Valahii din Moravia: muzeografie și fotografie / The Moravian Vlachs: Museography and Photography
- **Prof. univ. dr. Ewa Kocój,** Institutul de Cultură al Universității Jagiellone, Fundația Spații Patrimoniale din Kraków (Polonia)
  Peisajul după strămutare: Practici contemporane de comemorare a trecutului în satele fondate sub legea vlahă din Munții Bieszczady / The Landscape after Displacement: Contemporary Practices of Commemorating the Past in Villages Founded under Vlach Law in the Bieszczady Mountains
- **Conf. univ. dr. Anna Oczko,** Departamentul de Filologie Română, Institutul de Filologie Romanică Universitatea Jagiellonă din Kraków (Polonia)
  Etnogeneza vlahilor din Polonia în contextul argumentelor lingvistice / The Ethnogenesis of the Vlachs in Poland, in the Context of Linguistic Arguments
- **MA Małgorzata Tomaszkiewicz,** Departamentul de Filologie Română, Institutul de Filologie Romanică Universitatea Jagiellonă din Kraków (Polonia)
  Teoriile privind sosirea coloniștilor germani în Transilvania (secolele XII-XIV) în lumina cercetărilor germane
- **Lorand M. Mádly,** Institutul de Istorie "George Barițiu", Cluj-Napoca
  Sașii transilvăneni în perioada liberală: provocări și perspective/Transylvanian Saxons in the Liberal Era: Challenges and Perspectives

P.3. Etnie, confesiune și gen în societatea urbană transilvăneană în secolele XVIII-XX

UBB, Centrul de Studiere a Populației/UBB, Centre for Population Studies
Str. Avram Iancu, nr./no 68, et./floor 3

Luni/Monday, 12 octombrie/October 12
14:00 – 15:30

Organizatori/Organizers: **CS I dr. Luminița Dumănescu** și **CS III dr. Nicoleta Hegedűs**
Moderatori/Chairs: **CS I dr. Daniela Mârza** și **CS I dr. Luminița Dumănescu**

- **CS I dr. Luminița Dumănescu,** Centrul de Studiere a Populației, Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj-Napoca
  Servitoarele din orașul Cluj din a doua jumătate a secolului al XIX-lea
- **CS II dr. Crinela Holom, CS II dr. Mihaela Hărăguș,** Centrul de Studiere a Populației/Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj-Napoca
  Comportamentul matrimonial la prima căsătorie în comunitatea romano-catolică din Cluj/Kolozsvár în a doua jumătate a secolului al XIX-lea: de la datele Transkribus la primele rezultate
- **CS III Dr. Oana Sorescu-Iudean,** Centrul de Studiere a Populației/Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj-Napoca
  Registrele de înregistrare a deceselor (Todtebeschauprotokolle) din Brașov în primele decenii ale secolului XIX. Context, conținut, posibilități și limite
- **CS Dr. Angela Lumezeanu,** Centrul de Studiere a Populației/Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj-Napoca
  De la text la tabel: normalizarea entităților de etnie, confesiune și gen în HPDT

15:45 – 17:15

- **CS I dr. Daniela Mârza,** Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca
  Disperarea la feminin în Clujul interbelic (sarcini nedorite, avorturi, violuri, sinucideri)
- **CS II dr. Daniela Deteșan,** Institutul de Istorie „George Barițiu", Cluj-Napoca
  Etnicitate urbană și identitate națională în memoriile Feliciei Rațiu (1894-1916)
- **Muzeograf Beatrice-Iuliana Panțiru,** Muzeul Național al Literaturii Române Iași
  Liviu Rebreanu în corespondență: scrisori, relații literare și contexte culturale
- **Dr. Florin Cîntic,** SJAN Iași
  Vasile Conta - armean. O mistificare demontată în arhivele ieșene
- **CS III dr. Nicoleta Hegedűs,** Centrul de Studiere a Populației/Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj-Napoca
  Moartea voluntară în Cluj (1850-1900): mărturii ale registrelor parohiale protestante

P.4. Personalități feminine din spațiul românesc în serviciul comunității și națiunii (sec. XVIII-XX)

UBB, Centrul de Studiere a Populației/UBB, Centre for Population Studies
Str. Avram Iancu, nr./no 68, et./floor 5

Marți/Tuesday, 13 octombrie/October 13
09:00 – 11:00

Organizatori/Organizers: **CS II dr. Daniela Deteșan, Conf. univ. dr. Georgeta Fodor, Dr. Claudia-Septimia Sabău** și **IFSGen**
Moderatori/Chairs: **Conf univ. dr. Georgeta Fodor** și **CS II dr. Mirela Popa-Andrei**

- **Prof. univ. dr. Alin Ciupală,** Facultatea de Istorie, Universitatea din București
  Națiunea, de două ori la genul feminin în România (1859-1918). Teorii, surse, interpretări
- **Conf. univ. dr. Georgeta Fodor,** Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova C. S. Nicolăescu-Plopşor al Academiei Române
  Olga Gigurtu, un exemplu de moralitate și umanitate
- **Muzeograf IA dr. Felicia Oarcea,** Complexul Muzeal Arad
  Destinul unor aristocrate arădence din veacurile XIX-XX. Studiu de caz: Mocioni, Andrenyi, Zelinski, Vuković
- **Conf. univ. dr. Ana-Victoria Sima,** Facultatea de Istorie și Filosofie, Universitatea „Babeș-Bolyai”
  Identități mediate: energii feminine și legitimități masculine în Transilvania la începutul secolului XX
- **CS II dr. Mirela Popa-Andrei,** Institutul de Istorie „George Barițiu”, Cluj-Napoca
  Instituții în serviciul emancipării feminine. Maria Popescu-Bogdan și profesionalizarea educației fetelor în Brașovul pre și post-unire

11:15 – 13:15

Moderatori/Chairs: **Muzeograf IA dr. Ovidiu Muntean** și **Dr. Mihaela Bedecean**

- **Dr. Mihaela Bedecean,** Biblioteca Institutului de Istorie „George Barițiu”, Cluj-Napoca
  Emilia Lungu: o personalitate bănățeană
- **CS II dr. Daniela Deteșan,** Institutul de Istorie „George Barițiu”, Cluj-Napoca
  Angajament asociativ feminin în Mărginimea Sibiului la începutul sec. XX
- **Muzeograf IA dr. Ovidiu Muntean,** Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca
- **Documentarist, dr. Claudia Septimia Sabău,** Muzeul de Istorie a Universității „Babeș-Bolyai”, **bibliotecar, dr. Ghizela Cosma**, Biblioteca Județeană „Octavian Goga" Cluj
  Inițiative feminine asociative puse în slujba studentelor Universității din Cluj în perioada interbelică
- **Dr. Marta Cordea,** Biblioteca Județeană, Satu Mare
  Lucreția Barbul, președinta Asociației Româncelor Sătmărene

14:30 – 16:15

Moderatori/Chairs: **Conf. univ. dr. Georgeta Fodor** și **Dr. Claudia-Septimia Sabău**

- **Conf. univ. dr. Ana-Victoria Sima,** Facultatea de Istorie și Filosofie, Universitatea „Babeș-Bolyai”
  Identități mediate: energii feminine și legitimități masculine în Transilvania la începutul secolului XX.
- **Conf. univ. dr. Valeria Soroștineanu,** Universitatea „Lucian Blaga" Sibiu
  Reuniunea Femeilor Române din Sibiu (1881-1919) între misiune și realitate
- **Consilier superior Monica Negru,** Arhivele Naționale Istorice Centrale din București
  Sofia Meteș – o lideră a mișcării feministe din Ardeal
- **Dr. Anca Tatay,** Biblioteca Academiei Române, Filiala Cluj-Napoca
  Despre înființarea unei grădini botanice la Arad în perioada interbelică. Demersurile unei foste studente a lui Alexandru Borza
- **Prof. dr. Daniela Curelea,** Colegiul Tehnic „Cibinium", Sibiu
  Veturia Ghibu: antreprenoriat și angajament comunitar în Clujul interbelic

P.5. Biserică, confesiune și identitate în Transilvania (Evul Mediu – secolul XX)

Institutul de Istorie „George Barițiu”/„George Barițiu” History Institute
Str. M. Kogălniceanu, nr./no 12-14, et./floor 1, Sala de conferințe/Conference room

Luni/Monday, 12 octombrie/October 12
14:00 – 15:30

Moderator/Chair: **CS II dr. Silviu Sana** și **Lect. univ. dr. Lucian Turcu**

- **Dr. Mihai Floroaia,** Colegiul Tehnologic „Spiru Haret”, Piatra-Neamț
  Lupta Bisericii Apusene împotriva ereziilor în Transilvania medievală: de la prevenția doctrinară la ancheta ecleziastică.
- **Dr. Gabriel Hoza,** Institutul de Istorie Ecleziastică „Nicolae Bocșan”, Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca
  Între două lumi. Eparhia de Gherla în primii ani de păstorire a lui Iuliu Hossu
- **CS II Dr. Silviu Sana,** Biblioteca Județeană „Gheorghe Șincai” Bihor, Oradea
  Considerații privind păstorirea Episcopiei greco-catolice de Oradea de către Fericitul Iuliu Hossu (1941-1944)
- **Lect. univ. dr. Lucian Turcu,** Facultatea de Istorie şi Filosofie, Universitatea „Babeş-Bolyai”, Cluj-Napoca
  Ortodocși și greco-catolici în Transilvania: competiție, cooperare și identitate (1918–1948)
- **Prof. dr. Dragoș Curelea,** Colegiul Tehnic Energetic, Sibiu
  Activitate pastorală și implicare social-culturală în serviciul comunității a părintelui Pompei Onofrei (1940-1950)

P.6. Elite, comunități și identități în spațiul românesc (secolele XIX–XX)

Institutul de Istorie „George Barițiu”/„George Barițiu” History Institute
Str. M. Kogălniceanu, nr./no 12-14, et./floor 1, Sala de conferințe/Conference room

Luni/Monday, 12 octombrie/October 12
15:45 – 17:15

Moderatori/Chairs: **CS I dr. Remus Câmpeanu** și **CS II dr. Silviu Sana**

- **Drd. Ioana Nistor,** Școala doctorală „Studii de Populație și istoria minorităților”, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca
  Realitatea de aproape și de departe reflectată în rubrica „Varietăți” din periodicul „Lumina” (Arad, 1872)
- **Dr. Gabriela Adina Marco,** Complexul Muzeal Arad
  Generozitate, filantropie, identitate confesională. Toma Noghiu – pilon al comunității locale ortodoxe române din Nădlac, jud. Arad (sfârșitul secolului al XIX-lea)
- **Drd. Bociort Abel Raul,** Școala doctorală Studii de Populație și Istoria Minorităților, Universitatea „Babeș-Bolyai”
  O voce a elitei clujene în amurg de imperii. Jurnalul protopopului Elie Dăianu (25 iulie - 16 noiembrie 1918)
- **Drd. Ana Grimalschi,** Institutul de Istorie Nicolae Iorga, București
  Dr. Vladimir Bogoș, deputat - membru marcant al elitei basarabene din Sfatul Țării
- **Dr. Dragoș Ursu,** Muzeul Național al Unirii Alba Iulia/ Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
  Incursiuni prosopografice în istoria culturală bălgrădeană: biografia lui Eugen Hulea, președinte al ASTRA Alba Iulia

15:45 – 17:15

Moderatori/Chairs: **Conf. univ. dr. Ion Valer Xenofontov** și **ACS Dr. Gabriel-Virgil Rusu**

- **Conf univ. dr. Ion Valer Xenofontov,** Universitatea de Stat din Moldova
  Cămine și șezători culturale în cel de-al doilea oraș al României întregite
- **Dr. Diana Ețco,** Universitatea de Stat din Moldova
  Geneză și evoluție în Basarabia (1812–1917): Demografie, instruirea publică și sănătate publică în documente de arhivă
- **Dr., cercet. șt. coord. Lidia Prisac,** Biblioteca Științifică (Institut) „A. Lupan”, Universitatea de Stat din Moldova
  Exponenți ai emigrației albe în România. Inginerul armean Alexandr k. Șahnazarov
- **Lect. univ. (as.), ACS, Dr. Gabriel-Virgil Rusu,** Institutul de Istorie „George Barițiu”
  Din practica judiciar-penală a României Interbelice. Grupul infracțional condus de Gospodin Jeliu și crimele în serie din Babadag, 1923-1933
- **Dr. Silviu B. Moldovan,** Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității / Institutul de Istorie „A.D. Xenopol"
  De la particular spre general: Războiul de Șase Zile în atenția Securității.
- **Drd. Alexandru-Mihai Mărieș,** Școala doctorală „Istorie. Civilizație. Cultură.”
  Identitatea urbană prin nume. Discursul politic al piețelor din Cluj-Napoca

P.7. Traiectorii ale elitelor românești: înnobilare, filantropie și cultură

Institutul de Istorie „George Barițiu”/„George Barițiu” History Institute
Str. M. Kogălniceanu, nr./no 12-14, et./floor 1, Sala de lectură/Reading room

Marți/Tuesday, 13 octombrie/October 13
09:00 – 11:00

Moderatori/Chairs: **CS II dr. Mircea-Gheorghe Abrudan** și **CS II dr. Alexandru Istrate**

- **Dr. Ciorba Tiberiu Alexandru,** Muzeul Țării Crișurilor Oradea – Complex Muzeal
  Diploma de înnobilare și stema acordată fraților Demetriu, Oprea și Daniel Muntiul din Sadu, 1742
- **CS II Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan,** Institutul de Istorie „George Barițiu” al Academiei Române
  Dosarul vienez al înnobilării juristului ardelean Vasile Ladislau Pop, al doilea președinte al Asociațiunii ASTRA
- **CS II dr. Alexandru Istrate,** Institutul de Istorie „A.D. Xenopol”, Iași
  Despre filantropie, educație și patriotism. Mizele donațiilor făcute Academiei Române în cursul primelor decenii de la înființarea sa
- **CS I dr. Veronica Turcuș,** Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca
  Academicieni arheologi formați la Școala Română din Roma
- **Dr. Bodale Horațiu,** Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca
  Români transilvăneni în spațiul italic (1850-1860). Pergrinări academice și experiențe culturale

P.8. Naționalism, identitate și diversitate în Europa Centrală și de Est

Institutul de Istorie „George Barițiu”/„George Barițiu” History Institute
Str. M. Kogălniceanu, nr./no 12-14, et./floor 1, Sala de lectură/Reading room

Marți/Tuesday, 13 octombrie/October 13
11:15 – 13:15

Moderatori/Chairs: **CS III dr. Manuela Marin** și **Dr. Sergiu Cornea**

- **Drd. Antoni P. Kubiak,** Facultatea de Istorie, Universitatea din Varșovia
  „Krajowcy” – visători incurabili în lupta împotriva naționalismelor
- **Ede Schank Tamkivi,** Product Manager of NoVa at Vabamu Museum, Estonia
  Multicultural Estonia: how cultural diversity can make a small country bigger
- **Cecet. Dr. Ionel Doctoru,** Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași
  Legația și consulatele României din Franța între reprezentarea comunității românești și apărarea interesului național (1924–1927)
- **CS I dr. Remus Câmpeanu,** Institutul de Istorie „George Barițiu”, Cluj-Napoca
  Un moment din șirul conflictelor diplomatice româno-maghiare
- **Dr. Tudor Salanţiu,** cercetător independent
  Anarhia regională şi capacitatea de adaptare a naţiunilor: Modelele majoritate-minoritate în timpul transformărilor sistemice
- **Dr. Sergiu Cornea,** Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați/Institutul de Cercetări Juridice Politice și Sociologice al Universității de Stat din Moldova
  Organizarea asimetrică a puterii publice subnaționale și gestionarea diversității etnice: cazul autonomiei găgăuze din Republica Moldova

P.9. Minorităţi şi majorităţi în secolul XIX-XX: realităţi politice, sociale şi diplomatice

Institutul de Istorie „George Barițiu”/„George Barițiu” History Institute
Str. M. Kogălniceanu, nr./no 12-14, et./floor 1, Sala de conferințe/Conference room

Marți/Tuesday, 13 octombrie/October 13
09:00 – 11:00

Organizator/Organizer: **CS III dr. Manuela Marin**
Moderatori/Chairs: **CS III dr. Manuela Marin** și **CS II dr. Bogdan Alexandru Schipor**

- **CS II dr. Alexandru Nicolaescu,** Institutul de Cercetări Socio-Umane, Academia Română
  Sașii din Transilvania între majoritatea locală și declinul demografic. O perspectivă a presei românești de la sfârșitul secolului al XIX-lea
- **CS II dr. Bogdan Alexandru Schipor,** Institutul de Istorie „A. D. Xenopol”, Iași Academia Română
  O problemă spinoasă și un rol ingrat. Istrate Micescu și încercările României de a-și coordona politicile antisemite cu Polonia în ianuarie 1938
- **CS II dr. Corneliu Pintilescu,** Institutul de Istorie „George Barițiu”, Cluj-Napoca
  Rețele de colaborare transnațională a intelectualității germane din România interbelică. Studii de caz: August Georg Kenstler și Misch Orend
- **CS I dr. Ottmar Trașcă,** Institutul de Istorie „George Barițiu”, Cluj-Napoca
  Holocaustul din România și Ungaria: privire comparativă
- **Dr. Andreea Dahlquist,** Centrul de Istoria Secolului XX – Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
  Suedia și salvarea evreilor din nord-vestul Transilvaniei în timpul Holocaustului
- **CS III dr. Manuela Marin,** Institutul de Istorie „George Barițiu”, Cluj-Napoca
  Romii şi regimul comunist din România: aspecte de istorie socială

P.10. „Identități fluide. Minoritate, migrație și apartenență în România, în sec. XX-XXI“

Institutul de Istorie „George Barițiu”/ „George Barițiu” History Institute
Str. M. Kogălniceanu, nr./no 12-14, et./floor 1, Sala de conferințe/Conference room

Marți/Tuesday, 13 octombrie/October 13
14:30 – 16:15

Organizator/Organizer: **CS I dr. hab. Mihaela Gligor**
Moderatori/Chairs: **CS I dr. hab. Mihaela Gligor** și **Lect. univ. dr. Anca Tudorancea**

- **Drd. David Borchin,** Universitatea „Lucian Blaga“ din Sibiu
  “Auf dem Weg der Ahnen zum Waffendienst ins Reich.” Propaganda Grupului Etnic German din România pentru înrolarea germanilor bănățeni în Waffen-SS / Propaganda of the German Ethnic Group in Romania for the enlistment of Banat Germans into the Waffen-SS
- **Conf. univ. dr. Camelia Crăciun,** Collegium de Lyon
  Franța / Universitatea din București, Dubla identitate între utopie și realitate. Modele culturale în conflict / Dual identity between utopia and reality. Conflicting cultural models
- **CS I dr. hab. Mihaela Gligor,** Institutul de Istorie „George Barițiu“ Cluj-Napoca
  Iudita Winkler. Identitatea evreiască după Holocaust și fascinația numismaticii / Iudita Winkler. Jewish Identity After the Holocaust and the Fascination with Numismatics
- **Dr. Raluca Lazarovici Vereș,** Universitatea din Haifa, Israel
  Mișcări, partitism și guvernări antisemite în România și Ungaria în perioada interbelică și în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial. O perspectivă comparativă / Antisemitic Movements, Parties, and Governments in Romania and Hungary During the Interwar Period and World War II: A Comparative Perspective
- **Dr. Cristina Liana Pușcaș,** Muzeul Țării Crișurilor Oradea - Complex Muzeal
  Deportare, gen și apartenență etnică: studiu comparativ asupra Floarei Pandrea și Julia(na) IrinaVisky / Deportation, Gender, and Ethnicity: A Comparative Study of Floarea Pandrea and Julia(na) Irina Visky
- **Lect. univ. dr. Anca Tudorancea,** Centrul de Studii Ebraice, Universitatea din București / Centrul pentru Studiul Istoriei Evreilor din România „Wilhelm Filderman“, Federația Comunităților Evreiești din România
  De la Filip Lazăr la Simona Erțan: continuități afective și identități fluide în modernismul transnațional / From Filip Lazăr to Simona Erțan: Affective Continuities and Fluid Identities in Transnational Modernism

P.11. Instituții economice și financiar-bancare: perspective istorice și deschideri interdisciplinare

Institutul de Istorie „George Barițiu”/„George Barițiu” History Institute
Str. M. Kogălniceanu, nr./no 12-14, et./floor 1, Sala de lectură/Reading room

Marți/Tuesday, 13 octombrie/October 13
14:30 – 16:15

Organizator/Organizer: **CS I dr. Iosif Marin Balog**
Moderatori/Chairs: **Conf. univ. dr. Anca Stângaciu** și **Dr. Septimiu Moga**

- **Dr. Nadia Manea, Dr. Brîndușa Costache,** Banca Națională a României
  Politica de credit a Băncii Naționale a României între provocările interbelice și deciziile guvernamentale (1923 – 1937)
- **Dr. Septimiu Moga,** Banca Națională a României, Sucursala Cluj
  Banca Timișeana – un faliment cu focuri de armă și o fiolă de otravă
- **Drd. Valentina Nedelea,** Universitatea București, Facultatea de istorie
  Oficiul Registrului Comerțului în perioada interbelică – file de istorie.
- **Dr. Ioan Boroica,** Muzeul Maramureșean din Sighetul Marmației
  Crize și restructurări. Composesoratele din Maramureșul interbelic
- **Conf univ. dr. habil. Anca Stângaciu,** Facultatea de Studii Europene, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca
  Relațiile italo-române din perspectiva investitorilor italieni sau intre politică, diplomație și obiective investiționale după Primul Război Mondial
- **CS I dr. Iosif Marin Balog,** Institutul de Istorie „George Barițiu“, Cluj-Napoca
  Politica economică a Vienei în Transilvania prin intermediul Camerelor de Comerț și Industrie în perioada 1850-1867

P.12. Arhivele in serviciul comunității și a națiunii: între misiune, viziune, strategie si provocări contemporane

Biblioteca Academiei Române, Filiala Cluj-Napoca/Library of the Romanian Academy
Str. M. Kogălniceanu, nr./no 12-14, et./floor 1, Sala de lectură/Reading room

Marți/Tuesday, 13 octombrie/October 13
11:30 – 13:30

Organizatori/Organizers: **Dr. Klara Guseth** și **CS I dr. Attila Varga**
Moderatori/Chairs: **Dr. Ioan Drăgan** și **Dr. Liviu Boar**
Alocuțiuni de deschidere:
Dr. Cristian Anița, director, Arhivele Naționale ale României
Prof. univ. dr. Ioan Bolovan, director, Institutul de Istorie „George Barițiu" al Academiei Române

- **Dr. Ioan Drăgan,** director al Arhivelor Naționale ale României (2012–2018)
  Învățăturile eșecului. Strategia Arhivelor Naționale 2015-2021
- **Prof. univ. dr. Ovidiu Ghitta,** Facultatea de Istorie și Filosofie, Universitatea „Babeș-Bolyai", Cluj-Napoca
  Universitarul și arhivele: file dintr-o istorie personală
- **Dr. Florin Bogdan Popovici,** Serviciul Județean Brașov al Arhivelor Naționale
  Noi legi ale arhivelor: Olanda și Norvegia
- **Dr. Klara Guseth,** Serviciul Județean Maramureș al Arhivelor Naționale
  În dialog cu foști directori ai Arhivelor Naționale. O încercare de recuperare a memoriei instituționale prin interviuri de istorie orală

M.2. Masă rotundă: De la calorii la tractoare: hrană, sănătate și mediu în România socialistă

Institutul de Istorie „George Barițiu”/„George Barițiu” History Institute
Str. M. Kogălniceanu, nr./no 12-14, et./floor 1, Sala de conferințe/Conference room

Marți/Tuesday, 13 octombrie/October 13
11:15 – 13:15

Organizator/Organizer: **CS II dr. Mara Mărginean**

Caloria și tractorul pot fi înțelese ca două dintre simbolurile definitorii ale modernității socialiste postbelice. Caloria a exprimat ambiția de a măsura, planifica și optimiza viața biologică a populației prin nutriție, sănătate publică și științele alimentației. Tractorul, în schimb, a întruchipat promisiunea transformării agriculturii prin mecanizare, colectivizare și intensificare, ca bază materială a abundenței planificate. Între aceste două repere s-a construit proiectul socialist de modernizare a relației dintre producția de hrană, sănătatea populației și mediul înconjurător.

Această masă rotundă își propune să exploreze modul în care alimentația poate funcționa ca o lentilă integratoare pentru istoria agriculturii, a sănătății publice, a mediului și a expertizei științifice în Europa de Est socialistă. Cum au fost reconfigurate regimurile alimentare și politicile de sănătate prin procesele de colectivizare, mecanizare și industrializare agricolă? Cum au influențat noile cunoștințe despre nutriție, boli cronice, poluare, pesticide și siguranță alimentară strategiile statelor socialiste? Și în ce măsură aceste transformări trebuie înțelese în raport cu tendințe mai largi ale modernizării globale postbelice?

Prin reunirea unor cercetători din domenii diferite, discuția urmărește să deschidă un dialog despre modul în care hrana articulează relațiile dintre corp, stat și mediu, oferind noi perspective asupra experienței socialiste și a moștenirilor sale după 1989.

Participanți/Participants:
- **CS II dr. Mara Mărginean,** Institutul de Istorie „George Barițiu”, Cluj-Napoca
- **Dr. Corina-Maria Doboș,** Institutul de Istorie „George Barițiu” & INST București
- **Dr. Bogdan Vârșan,** Institutul de Istorie George Barițiu & Arhiva TVR
- **Dr. Andreea Elena Cârstea,** INST & Universitatea din București
- **Drd. Gavrilă Apostol,** Institutul de Istorie „George Barițiu”, Cluj-Napoca

M.3. Masă rotundă: Paleografii fără frontiere: noi perspective asupra pluralismului grafic și lingvistic în Transilvania, Țara Românească și Moldova în „lungul veac” al XVI-lea (cca. 1475–1625)

Institutul de Istorie „George Barițiu”/„George Barițiu” History Institute
Str. M. Kogălniceanu, nr./no 12-14, et./floor 1, Sala de conferințe/Conference room

Marți/Tuesday, 13 octombrie/October 13
16:30 – 18:30

Organizatori/Organizers: **CS I dr. Adinel Dincă, Cristian Gașpar** și **Ovidiu Olar**

Paleografii fără frontiere propune o abordare nouă a practicilor scrierii și a comunicării literate în Europa Centro-Orientală (Transilvania, Țara Românească și Moldova) spre finalul Evului Mediu și la începutul modernității (cca. 1475–1625). Spre deosebire de studiile paleografice tradiționale, care se concentrează de regulă pe o singură expresie grafică sau lingvistică, acest panel explorează interacțiunile dintre multiple scrieri și limbi în cadrul unor contexte cultural-istorice bine conturate, evidențiind procese de „creolizare” în mecanica scrierii, în procedurile administrative și împrumuturile lingvistice. „Lungul secol al XVI-lea” reprezintă un teren ideal pentru această investigație, fiind perioada în care limbile imperiale sau liturgice coexistă cu limbile vernaculare emergente, tiparul și manuscrisele interacționează, iar guvernarea profesionalizată se intersectează cu scrisul aliniat cadrelor private sau informale. Masa rotundă propune deopotrivă o reinterpretare a regiunilor periferice, contracarând imaginea acestora ca spații marginale, și încearcă să arate că acestea au fost sfere grafice dinamice, caracterizate de experimentare, inovație și fluiditate. Prin abordări comparative, interdisciplinare și digitale, discuția urmărește să evidențieze natura complexă și pluralistă a scrierii și comunicării într-o regiune modelată de contacte și negocieri interculturale.

M.4. Masă rotundă: De la Nicopole la Belgrad: Iancu de Hunedoara și emergența unei noi societăți de frontieră la nord de Dunăre (1386–1456) (masă rotundă)

Institutul de Istorie „George Barițiu”/„George Barițiu” History Institute
Str. M. Kogălniceanu, nr./no 12-14, et./floor 1, Sala de lectură/Reading room

Luni/Monday, 12 octombrie/October 12
17:30 – 19:00

Organizator/Organizer: **CS I dr. Adinel Dincă**

Această dezbatere explorează rolul lui Iancu de Hunedoara ca produs și catalizator al unui nou tip de societate de frontieră în bazinul dunărean. Intervențiile preconizate vor atinge teme legate de comunități militarizate, mobilitate socială, sensibilități etnice și confesionale reconfigurate, guvernanță adaptivă și moștenirea Cruciadelor târzii. Obiectivul academic este acela de a medita asupra felului în care interacțiunile interculturale și dinamica frontierelor au modelat indivizi, au generat oportunități, au consolidat reziliența indivizilor și comunităților într-un spațiu de intersecție de la finalul Evului Mediu.

M.5. Academia Română la 160 de ani - O perspectivă antreprenorială despre viitorul acestei instituții

Academia Română, Filiala Cluj-Napoca/The Romanian Academy Cluj-Napoca Branch
Str. Republicii, nr./no 9, Sala de conferințe/Conference room

Marți/Tuesday, 13 octombrie/October 13
11:00 – 14:00

Organizatori/Organizers: **CS I dr. Attila Varga** și **Prof. univ. dr. hc. Daniel Metz**
Participă Membrii Centrului de Cercetări Antreprenoriale (CCA) al Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca al Academiei Române:

- **Prof. univ. dr. hc. Daniel Metz** – Clubul Oamenilor de Afaceri de Limbă Germană din Transilvania de Nord
- **CȘ I dr. Varga Attila** – Institutul de Istorie „George Barițiu” al Academiei Române
- **Drd. Adelina Mihnea** – Manager Ghepard Communication
- **Dr. Nina Moldovan** – Administrator Executiv Radisson Blu Cluj, Consul Onorific al Republicii Moldova la Cluj-Napoca
- **Dr. Claudia Indreica** – Manager Psihoselect
- **Carmen Petcu** – Director General DeLonghi Romania
- **Emil Petru** – CEO & Managing Director, BMW TechWorks Romania
- **Marian Haus** – COO & Managing Director, BMW TechWorks Romania
- **Prof. univ. dr. Cosmin Octavian Dobrin** – Academia de Studii Economice București
- **Gl. Bg. (r.) prof. univ. dr. habil. ing. DHC Ghiță Bârsan** – Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” din Sibiu
- **Mihaela Rus** – Asociația Femeilor de Afaceri din Cluj-Napoca
- **Alina Pop** – Clubul Francofon de Afaceri, Consul Onorific al Regatului Belgiei la Cluj-Napoca
- **Simona Elena Bartiș** – Manager DOR TRAVEL

M.6. Episcopul Nicolae Ivan în percepția contemporanilor și a posterității

BISERICA ORTODOXĂ DIN DEAL
Str. Bisericii Ortodoxe, Nr. 12

Luni/Monday, 12 octombrie/October 12
14:00 – 16:00

Organizatori/Organizers: **CS I dr. Attila Varga** și **Pr. Cristian Baciu**
Prezintă comunicări în prezența comunității parohiale: **CS I dr. Varga Attila, Pr. Vasile Rojneac** și **Pr. Cristian Baciu.**

Centrul Național de Competență în Domeniul Cancerului (Academia Română)
Forumul de Oncologie Musculoscheletală, 2026. Perspective convergente pentru pacientul cu sarcom

Academia Română, Filiala Cluj-Napoca/The Romanian Academy Cluj-Napoca Branch
Str. Republicii, nr./no 9, Sala de conferințe/Conference room

Vineri/Friday, 20 noiembrie/November 20
14:00 – 16:00

Organizator/Organizer: **Dr. Patriciu Andrei-Achimaș Cadariu**

SĂLI DE DESFĂȘURARE A LUCRĂRILOR CONFERINȚEI

SALA	DATA	INTERVAL ORAR	PANEL
Hotel Radisson Blu Aleea Stadionului, nr. 1	Luni 12.10.2026	10:00 – 12:00	**Deschidere, Keynote**
Institutul de Istorie „George Barițiu” **Sala de conferințe** Str. M. Kogălniceanu, nr. 12-14, et. 1	Luni 12.10.2026	14:00 – 15:30 15:45 – 17:15 17:30 – 19:00	**P.5.** **P.6.** **P.6.**
	Marți 13.10.2026	09:00 – 11:00 11:15 – 13:15 14:30 – 16:15 16:30 – 18:30	**P.9.** **M.2.** **P.10.** **M.3.**
Institutul de Istorie „George Barițiu” **Sala de lectură** Str. M. Kogălniceanu, nr. 12-14, et. 1	Luni 12.10.2026	14:00 – 17:15 17:30 – 19:00	**P.1.** **M.4.**
	Marți 13.10.2026	09:00 – 11:00 11:15 – 13:15 14:30 – 16:15 16:30 – 18:30	**P.7.** **P.8.** **P.11.** —
Academia Română, Filiala Cluj-Napoca **Sala de conferințe** Str. Republicii, nr. 9, et. M	Marți 13.10.2026	11:00 – 14:00	**M.5.**
Biblioteca Academiei **Sala de lectură** Str. M. Kogălniceanu, nr. 12-14, et. 1	Luni 12.10.2026	14:00 – 19:00	**P.2.**
	Marți 13.10.2026	09:00 – 11:00 11:30 – 13:15	**P.2.** **P.12.**
UBB – Centrul de Studiere a Populației Str. Avram Iancu, nr. 68, et. 3	Luni 12.10.2026	14:00 – 17:15	**P.3.**
UBB – Centrul de Studiere a Populației Str. Avram Iancu, nr. 68, et. 5	Marți 13.10.2026	09:00 – 16:15	**P.4.**
Biserica Ortodoxă din Deal Str. Bisericii Ortodoxe, nr. 12	Luni 12.10.2026	14:00 – 16:00	**M.6.**